

Висновок Експертної Ради Українського національного комітету Міжнародної ради з питань пам'яток і визначних місць

*щодо впливу проекту будівництва мостового
пішохідно-велосипедного переходу між парками
"Хрещатий" та "Володимирська гірка" в Печерському
та Шевченківському районах м. Києва» на ВУЦ*

м. Київ

28.02.2019 р.

**Для надання Експертного висновку було опрацьовано наступну
містобудівну та пам'яткоохоронну документацію:**

- 1. Оцінка впливу будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» в Печерському та Шевченківському районах на об'єкт всесвітньої спадщини «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська лавра» та пам'ятки колона Магдебурзького права та сходи до колони Магдебурзького права по об'єкту: «Будівництво мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» в Печерському та Шевченківському районах»;*
- 2. Аналіз зорового сприйняття по об'єкту «Будівництво мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» у Печерському та Шевченківському районах м. Києва та його вплив на об'єкт всесвітньої спадщини «Київ: Собор Святої Софії та прилеглі монастирські будівлі, Києво-Печерська Лавра»;*
- 3. Звіт про археологічні дослідження Архітектурно-археологічної експедиції ІА НАНУ на земельних ділянках у зоні будівництва мостового переходу між парками «Володимирська гірка» і «Хрещатий» у Шевченківському та Печерському районах м. Києва в 2018-2019 рр.;*
- 4. Проект «Будівництво мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» в Печерському та Шевченківському районах».*

Аналіз ділянки проектування

Ділянка проектування розташована на території, обмеженій містобудівними транспортними і пішохідними артеріями: Набережним шосе (з північного сходу), Парковою дорогою (з південного сходу); вул. Трьохсвятительською (з заходу), рельєфом: верхнім плато Володимирської гірки (з північного заходу). Ділянка знаходиться на території історичного ядра міста, характерною рисою об'ємно-просторової організації якого було підкреслення засобами розпланування провідної композиційної ролі величних сакральних споруд, займає частину південного-східного схилу парку «Володимирська гірка» (Михайлівської гори) та північного схилу парку «Хрещатий».

Проект зон охорони Національного заповідника «Софія Київська», розроблений у 2003-2005 рр. Державним науково-дослідним інститутом теорії та історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ), був затверджений Рішенням Київської міської ради від 27.10.2005 р. № 11/2587. 23.03.2017 р. 23.03.2017 р. був прийнятий наказ Міністерства культури України № 233, відповідно до якого, територія об'єкту проектування не входить в охоронну (буферну) зону об'єкта Всесвітньої спадщини – «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська Лавра».

Історична забудова кварталу має досить однорідне стилістичне вирішення в формах історизму з використанням класицистичних та ренесансних елементів декору, а також модерну. В період з середини ХХ ст. до кінця ХХ ст. в кварталі було побудовано 3 об'єкти, в т.ч. 1 монумент (Арка Дружби Народів). Історична регулярна планувальна структура, сформована в період домінування класицистичних принципів у містобудуванні, простежується тільки на ділянці середнього плато Володимирської гірки. Інші території під впливом активного рельєфу отримали вільне ландшафтне планування. Принцип резервації великих територій для озеленення і оптимізації візуального сприйняття важливих об'єктів зберігся.

В безпосередній близькості до об'єкта проектування знаходиться пам'ятка архітектури і історії національного значення «Колона Магдебурзького права» (Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928 Постанова Ради Міністрів УРСР від 24.08.1963 № 970) та пам'ятка архітектури місцевого значення «вхід і сходи до Колони Магдебурзького права» (Наказ Міністерства культури і туризму України від 30.12.2010 № 1328/0/16-10). Композиційним центром парку «Володимирська гірка» є споруджений у 1853 році на середній терасі гори пам'ятник князю Володимирі (Постанова Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 928).

Статус ділянки проектування

Ділянка проектування знаходиться поза межами охоронної (буферної) зони об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська лавра», відповідно до наступної документації:

- проект зон охорони Національного заповідника «Софія Київська», розробленим у 2003-2005 рр. Державним науково-дослідним інститутом теорії та історії архітектури і містобудування (НДІТІАМ) і затвердженим Рішенням Київської міської ради від 27.10.2005 р. № 11/2587;
- науково-проектною документацією щодо розширення меж охоронних (буферних) зон об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська лавра», розробленою Українським державним науково-дослідним та проектним інститутом «УкрНДІпроектреставрація» у 2017 році, затвердженою наказом Міністерством культури України від 23.03.2017 № 233.

Ділянка проектування знаходиться в межах:

- Центрального історичного ареалу м. Києва (історико-містобудівний опорний план, затверджений рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804 у складі генерального плану м. Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року);
- пам'ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення парку «Хрещатий» (рішення виконавчого комітету Київської міської ради народних депутатів від 20.03.1972 № 363);
- пам'ятки ландшафту та історії місцевого значення – «Історичний ландшафт Київських гір і долини р. Дніпра» (наказ Міністерства культури і туризму України від 03.02.2010 № 58/0/0/16-10).

Опис проектних пропозицій

Проект будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" в Печерському та Шевченківському районах м. Києва розробляється на підставі:

- Розпорядження виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації) від 27.02.2017р. №218 «Про будівництво мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» у Печерському та Шевченківському районах м. Києва;

- Програми економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 рр. затвердженої рішенням Київської міської ради № 1042/4049 від 21.12.2017 «Про Програму економічного і соціального розвитку м. Києва на 2018-2020 рр.»;

- Генерального плану міста Києва та проекту планування його приміської зони на період до 2020 року, затвердженого рішенням Київської міської ради від 28.03.2002 № 370/1804;

- Містобудівних умов та обмежень забудови земельної ділянки № 604 від 5.10.2017 р., виданих Департаментом містобудування та архітектури виконавчого органу Київської міської ради (Київської міської державної адміністрації).

Полотно мосту, по якому рухатимуться пішоходи та велосипедисти, є горизонтальною площиною, що з'єднує плато з оглядовим майданчиком біля арки «Дружби народів» і середнє плато Володимирської гірки, де розташований пам'ятник князю Володимирі. Передбачається, що полотно мосту спиратиметься на 3 (три) проміжні опори, місце розташування яких, окрім інженерно-технічних та конструктивних вимог, визначатиметься вимогами забезпечення стійкості мосту на зсувонебезпечному схилі. З введенням до експлуатації цього мосту буде реалізована можливість проходу схилами Дніпра від Лаври і до Михайлівського Золотоверхого.

Міст буде спиратися на кромку схилу парку Володимирська гірка, та перетинати Володимирський узвіз, далі змінюючи напрям і йти паралельно до схилу парку Хрещатий, а потім знову змінюючи напрям і спиратися біля оглядового майданчика парку Хрещатий. В місцях переломів (зміни напрямків) мосту будуть влаштовані оглядові майданчики.

Кожен з прямих його відрізків буде орієнтований на певні визначні об'єкти місцевості, а саме: пам'ятник Князю Володимирі, монумент Арки Дружби Народів, пам'ятник Магдебурзького права, Європейська площа тощо.

Ширина плити мосту змінна - від 6 м в регулярних зонах до 14 м в зонах оглядових майданчиків. Плита мосту буде підтримуватися поперечними балками, що йтимуть з кроком 1.4 м. Конструкція плити залізобетонна, товщиною 14 см. На оглядових майданчиках буде можливо часткове застосування скла для підлоги.

Балка буде спиратися на Володимирську гірку та на схил парку Хрещатий, приблизно в одному рівні (різниця у відмітках 2 м). Дві проміжні опори мосту будуть мати висоту 25 і 35 м.

Прогонова будова мосту буде являти собою сталезалізобетонну конструкцію. Сталева балка-коробка висотою 2.4 м, шириною верхнього поясу 3,1 м, нижнього поясу 2.5 м розміщена по осі споруди. Поперечні балки довжиною від 1.5 м до 7,3 м будуть примикати до коробки і йтимуть з регулярним кроком 1.4 м.

На пояси поперечних балок укладаються збірні армовані залізобетонні плити товщиною 5 см. Шви між плитами герметизуються. На плити і верхній пояс коробки укладаються арматурні сітки і виконується бетонування до повної висоти плити 14 см. Ширина плити по довжині моста змінна, від 6 до 14 м. Зміна ширини реалізовано за рахунок консолей змінної довжини. 2% ухил верхнього поясу зроблений до середини коробки.

Залізобетонна плита буде приєднана до сталевій балки гнучкими упорами «Нельсона». Плита захищена метилметакрилатною ізоляцією товщиною 2-3 мм. По ізоляції буде укладена водонепроникна суміш з литого асфальту (класу мастікасфальтів) торгової марки Гусасфальт товщиною 4 см або метил-метакрилатне покриття Bridgemaster, товщиною 4-6 мм.

Проаналізувавши проект «Будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" в Печерському та Шевченківському районах м. Києва», пам'яткоохоронний статус та режими використання зазначеної ділянки, Експертна рада УНК ІКОМОС зазначає наступне:

1. Ділянка проектування знаходиться поза межами охоронної (буферної) зони об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО «Київ: Собор Святої Софії з прилеглими монастирськими спорудами, Києво-Печерська лавра».

2. Враховуючи розміщення ділянки будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" на відстані 860 м від території ансамблю споруд Софійського собору та значний перепад рельєфу між Старокиївським плато, нижньою терасою Володимирської гірки і схилами парку «Хрещатий», вплив новобудови на фізичну збереженість об'єкта всесвітньої спадщини фактично відсутній.

3. Пропоноване рішення щодо будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" у Печерському та Шевченківському районах м. Києва в цілому відповідає характеристикам традиційного середовища, оскільки при цьому зберігається рекреаційна функція території, створюються умови для розкриття пейзажних характеристик паркових зон, підвищується рівень благоустрою.

4. Відповідно до Аналізу зорового сприйняття по об'єкту «Будівництво мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками «Хрещатий» та «Володимирська гірка» у Печерському та Шевченківському районах м. Києва та його вплив на об'єкт всесвітньої спадщини «Київ: Собор Святої Софії та прилеглі монастирські будівлі, Києво-Печерська Лавра», полотно мосту по всій його протяжності повинно максимально відповідати формам рельєфу місцевості, в тому числі абрису схилів. Запропонований підхід дозволить зменшити вплив об'єкта проектування на ландшафт Дніпровських схилів та об'єкти культурної спадщини.

5. Об'єкт проектування не передбачає істотних зміни силуетів і панорам правого берега Дніпра, на які матиме локальний вплив. Максимально сприйматиметься з наближених територій, що вплине на локальні зміни масштабу. На підставі інженерно-геологічних вишукувань можливі зміни елементів ландшафту.

6. Виходячи з вищезазначеного аналізу зорового сприйняття та візуального впливу на визначну універсальну цінність об'єкту всесвітньої спадщини ЮНЕСКО - Собор Святої Софії та прилеглі монастирські будівлі» - ансамблю споруд Софійського собору та новобудови суттєвий негативний вплив на характерні види і панорами зазначеної вище пам'ятки з боку нового будівництва мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" у Печерському та Шевченківському районах м. Києва буде відсутній.

Окрім того:

1. Поява нового мостового пішохідно-велосипедного переходу між парками "Хрещатий" та "Володимирська гірка" сприятиме розвитку туристичного потенціалу столиці. Сполучення двох парків також дозволить полегшити вже існуючі туристичні маршрути, зробити їх більш привабливими і поєднає з іншими існуючими шляхами. Суттєво збільшить доступність та привабливість історичного та культурного ландшафту, підвищиться значення місцевості як загальноміського туристичного,

рекреаційного та культурного осередку на межі двох історичних і адміністративних районів.

2. Також необхідно зазначити ефектне візуальне розкриття панорам Подолу, долини Дніпра та лівого берега з територій двох парків - «Хрещатий» та «Володимирська гірка» і, відповідно, ділянки проектування. Порівняно з існуючими оглядовими майданчиками об'єкт проектування формує нові видові точки, з яких об'єкти культурної спадщини, елементи ландшафту будуть сприйматися більш розгорнуто і цілісно. З висоти об'єкта проектування зони видимості пам'яток розширюватимуться, візуальне сприйняття ландшафту і пам'яток можливе з нових ракурсів, розкриваються нові види на Поділ та лівобережну частину м. Києва.

Виконавчий директор
УНК ІКОМОС

О.М. Сердюк

